

ÇOCUK KİTAPLARINDA YANSIMA, İKİLEME VE PEKİŞTİRME SÖZCÜK GÖRÜNÜMLERİ

İlker AYDIN*
Ayfer ÖKSÜZ**
Ahmet ÇELEBİ***

ÖZ

Bir çocuğun hayal dünyasını, dil ve iletişim becerisini geliştirmenin; kendi kendine eğitimini sağlamanın en temel yollarından biri de kitaptır. Kitaplar çocuğa yepyeni bir tecrübe sunarken çocuğun dilin zengin kaynakları ile tanışmasını sağlar. Dilin anlam gücünü tanıırken örtük olarak o dildeki sözcük ve sözcük gruplarını da tanımış olur. Bu nedenle çocuk kitapları bir toplumun eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Anadilde eser veren yazarlar aynı zamanda bir kültür aktarımına da öncü olmaktadır. Araştırmanın amacı, Türkçe çocuk kitaplarındaki yansıma, ikileme ve pekiştirme sözcüklerin kullanım sıklığını belirlemektir. Türkçe söz varlığı açısından zengin bir dildir. Türkçenin söz varlığı içinde Türk yazarların çocuklar için yazdıkları kitaplarda bu zengin söz varlığından ne derece faydalandığını belirlemek, bu kelimeleri tespit edip kitaplarda ne sıklıkla kullanıldıkları hakkında çıkarımlarda bulunmak ve Türkçe Dersi Öğretim Programındaki yerleri hakkında bilgi vermek araştırma için önemli görülmektedir. Araştırma, nitel araştırma yöntemiyle yapılandırılmıştır. Araştırmanın verilerini Cahit Zarifoğlu'nun *Motorlukuş*, *Serçekuş*, *Yürekdede ve Padişah*, Rıfat Ilgaz'ın *Bacaksız Kamyon Sürücüsü* ve *Bacaksız Okulda*, Mavisel Yener'in *Çikolata Zamanı*, Mustafa Kutlu'nun *Uzun Hikâye*, Birsen Türköz'ün *Bir Bayram Sabahı*, Muzaffer İzgü'nün *Ökkeş Maçta*, Cemal Süreya'nın *Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi*, İnci Aral'ın *İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu*, Behiç Ak'ın *Pat Karikatür Okulu*, Çetin Öner'in *Gülibik*, Fatih Erdoğan'ın *Sihirli Kaykay*, Sevim Ak'ın *Vanilya Kokulu Mektuplar* kitapları oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanması belgesel tarama ile yapılmıştır. İncelenen kitaplardaki yansımali, ikilemeli ve pekiştirmeli kelimeler belirlenip tablolara aktarılmış ve yorumlanmıştır. İncelenen 15 kitapta 215 yansıma, 1091 ikileme ve 181 pekiştirme türünde toplam 1487 sözcük tespit edilmiştir. Bu durum ikileme türü için yeterli, yansıma ve pekiştirmeler için yetersiz olarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, yansıma, ikileme, pekiştirme, sözcük öğretimi.

THE VIEWS OF MIMETIC, REDUPLICATIVE AND REINFORCED WORDS IN CHILDREN'S BOOKS

ABSTRACT

One of the most basic ways of developing a child's imagination, language and communication skills, providing self-education is through a book. While the books offer a brand-new experience to the child, they also enable the child to get acquainted with the rich resources of the language. While the child recognizes the meaning power of the language, he also implicitly recognizes the words and phrases in that language. Therefore, children's books have an important place in a society's education. Authors who work in the mother tongue are also a pioneer in a cultural transfer. The aim of the study is to determine the frequency of use of mimetic, reduplicative and reinforced words in Turkish children's books. Turkish is a rich language in terms of vocabulary. Within the vocabulary of Turkish, it is considered important for the research to determine the extent to which Turkish

* Prof. Dr., Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, orcid.org/0000-0003-3369-7724, ilkaydin67@hotmail.com.

** Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, orcid.org/0000-0002-3050-3544, ayferoksuz1967@gmail.com.

*** Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, orcid.org/0000-0001-8040-7190, ahmet_celebi52@hotmail.com.

authors benefit from this rich vocabulary in the books they write for children, to identify these words and to make inferences about how often they are used in the books, and to give information about their place in the Turkish Lesson Curriculum. The research is structured with qualitative research method. The research was conducted on reading books that are included in children's literature were composed of Cahit Zarifoğlu's *Motorlukuş*, *Serçekuş* and *Yürekdede ve Padişah*, Rıfat Ilgaz's *Bacaksız Kamyon Sürücüsü* and *Bacaksız Okulda*, Mavisel Yener's *Çikolata Zamanı*, Mustafa Kutlu's *Uzun Hikâye*, Birsen Türköz's *Bir Bayram Sabahı*, Muzaffer İzgü's *Ökkeş Maçta*, Cemal Süreya's *Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi*, İnci Aral's *İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu*, Behiç Ak's *Pat Karikatür Okulu*, Çetin Öner's *Gülibik*, Fatih Erdoğan's *Sihirli Kaykay*, Sevim Ak's *Vanilya Kokulu Mektuplar*. Collection of research data was done by document analysis method. Mimetic, reduplicative and reinforced words in the analyzed books were determined, transferred to tables and interpreted. In the 15 books examined, a total of 1487 words were identified, including 215 mimetic words, 1091 reduplicative words and 181 reinforced words. This situation was interpreted as sufficient for the reduplicative words and insufficient for mimetic and reinforced words.

Keywords: Children's Literature, mimetic, reduplicative and reinforced words, vocabulary teaching.

1. Giriş

Dil; bilişsel, düşünsel ve duyuşsal yönden kişiyi geliştirerek yaşama hazırlayan, insanlar arası iletişimi sağlayarak sosyal hayatı düzenleyen en önemli araçtır. Dil, ifade gücünü ve zenginliğini sözcüklerden alır. Dilin ifade gücünü artırmak için sözcüklerin de anlam gücünü artırmak; onlara yeni anlamlar, yeni biçimler yüklemek gerekir. Edebiyat, ölçünlü dilin etkili ve güzel kullanıldığı sanat dalıdır. Kavcar'ın (1999: 123) ifadesiyle "Edebiyat duygu, düşünce ve hayallerin sözlü ya da yazılı olarak, güzel ve etkili bir biçimde anlatılması sanatıdır." Dil en güzel ifadesini edebi eserlerde bulur. Araştırmaya konu olan çocuk edebiyatı eserleri ise "çocukları renk, çizgi ve sözcüklerin estetik diliyle tanıştıran, onlara anadilinin güzelliğini duyumsatan ilk araçlardır" (Sever, 2008: 21). Bu nedenle çocukların dilsel ve bilişsel gelişimine katkı sağlayacak en önemli eserler çocuk edebiyatı eserleridir.

Genelde 'ad' (isim), 'adıl' (zamir), 'önad' (sıfat), 'belirteç' (zarf), 'ilgeç' (edat), 'bağlaç' ve 'ünlem' olmak üzere sekiz sözcük türünden söz edilebilir. Yansıma sözcükler insan dışı varlıkların oluşturduğu seslerin aynen yazıya ve dile geçirilmesiyle oluşur. Yansıma sözcüklerde asıl unsur sözcüğün taklit yoluyla oluşturulmasıdır. 15. yy. öncesi Yunan geleneğinde Doğalcılar tarafında kabul gören yaklaşıma göre dil doğadaki seslerin taklit edilmesiyle oluşmuştur (Kerimoğlu, 2019: 7). Banguoğlu'na göre "Kelimenin yapısı itibariyle ünleme en çok yaklaşan yansımalarıdır. Bunlar tabiat seslerini tasvir veya kabataslak taklit ederek meydana gelmiş ses topluluğudur" (Banguoğlu, 1974: 402). Korkmaz (1992) yansıma sözcükleri "Tabiattaki sesleri yansıtmaya yönelen, bu bakımdan dilin kabul ettiği ses birleşimiyle, gösterilen arasında yakın bir bağ bulunan, dolayısıyla oluşturulması bir sebebe bağlanan dil birlikleri" olarak görür. Vardar yansımalar için; "Dış gerçeklik düzleminde var olan bir ses ya da görüntüyü, işitimsel izlemi yansıtacak biçimde aktaran, adlandırılan gerçeği ses öykünmesi yoluyla belirten dilsel öge" (Vardar, 2007: 216) tanımlamasını yapar. Türk dili, yansımali sözcükler ve onlardan türeyen yansımali fiiller bakımından zengin bir dildir. Bilindiği üzere yansımali sözcükler, yapı bakımından "ses yansımali" ve "biçim yansımali" olarak iki ana gruba ayrılmaktadır. Ses yansımali sözcükler, doğadaki canlı ve cansız varlıklardan çıkan sesleri taklit ederken, biçim yansımali sözcükler, nesnenin dış görünüşünü veya hareketlerindeki görünüşlerini betimlemektedir (Omuralieva, 2020).

Alan yazında ikilemelerle ilgili adlandırılmalarda; Ergin (2009), Gülensoy (2010) ve Tuna (1949) 'tekrarlar', Karaağaç (2012) 'yinelemeler', Gencan (1979) 'ikizlemeler', Bilgegil (1982) 'ikizleme', Karahan (2010) 'tekrar grubu', Korkmaz (2009) ve Hatiboğlu (1981) 'ikilemeler'

...

(akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

kavramını tercih etmişlerdir. *Türkçe Sözlük* (2005: 948)'te "Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması" biçiminde tanımlanan ikileme, Hatipoğlu'na (1981: 9) göre; "Anlatım gücünü artırmak, anlamı pekiştirmek, kavramı zenginleştirmek amacıyla, aynı sözcüğün tekrar edilmesi veya anlamları birbirine yakın yahut karşıt olan ya da sesleri birbirini andıran iki sözcüğün yan yana kullanılmasıdır." Korkmaz (1991: 82) ikilemeyi; "Aralarında belli bir ses düzeni bulunan, biçim ve anlamca birbiriyle ilişkili olan, aynı, yakın ya da zıt anlamlı iki veya daha çok kelimenin bir tek kelime gibi anlam göstermek üzere yan yana gelmesi ile oluşturulan kelime grubu" olarak görür. Karahan (2010: 60) için de ikileme "bir nesneyi bir niteliği, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubu"dur. Ergin (2009: 377) ise ikilemeyi "aynı cinsten iki kelimenin arka arkaya getirilmesi ile meydana gelen kelime" olarak yorumlar. Türkçenin zenginliğini, yaratma gücünü gösteren ikilemeler iki sözcüğün kalıplaşmasıyla oluşur ve anlam bakımından tek bir sözcük gibi işlem görürler. İkilemeler bölünemez ve sözcüklerinin sırası değiştirilemez. Günlük dilde bir anlam ifade etmeyen bazı sözcükler sadece kullanıldıkları ikilemelerde anlam değeri kazanırlar. Bununla ilgili olarak Hatiboğlu (1971: 9); "Türk düşüncesindeki anlam bolluğunu, kavram inceliğini karşılamak üzere, sözcük kurar gibi, türlü yönlerden birbiriyle ilgili iki sözcük yan yana getirilir ve yeni bir anlatım yolu yaratılır" der.

Üstüner (2003), Türkçede pekiştirmenin ses (vurgu, ton gibi), ekler, edatlar ve sözdizimiyle yapılabildiğini belirtmektedir. Mutlu (2008: 225), pekiştirme eklerini "anlamı kuvvetlendirmek veya pekiştirmek amacıyla ya da farkında olmadan yineleme sebebiyle ortaya çıkan ekler" şeklinde tanımlar. Korkmaz (1992: 21) pekiştirmeyi; "Türkçede isim, sıfat, zarf soylu kelimelerin açık veya kapalı ilk hecelerinin m, p, r, s ünsüzlerinden biriyle kapatılması ve meydana gelen hecenin kelimenin başına eklenmesiyle benzer hecelerın tekrarı esasına dayanarak kurulan ve bu yolla ilgili olduğu isim veya fiilin taşımış olduğu anlamı yoğunluk bakımından kuvvetlendiren kelime" olarak görür. Vardar (2007: 159)'ın ifadesiyle "Türkçede pekiştirmeli biçimler, çoğu kez sıfatın, kimi durumlarda da adın ilk ünlüsünün baştaki ünsüzle birlikte m, p, r, s ünsüzlerinden biriyle ya da ünlüyle başlayan bir ad ya da sıfatın p ünsüzüyle kapatılması sonucu oluşan seslemin aynı sözcüğün başına getirilmesiyle oluşur." Pekiştirmede asıl amaç sözcüğün anlam gücünü arttırmaktır.

Çalışmaya konu olan yansıma ve ikilemeler, Türkçe Dersi Öğretim Programında (2019) "Harflerin yapısal özelliklerinin hatırlatılmasının ardından aşamalı olarak kelime ve cümle çalışmalarına geçilmelidir. İlk olarak şırl şırl, vızır vızır gibi yansıma sözcükler ve usul usul, uzak yakın gibi ikilemeler yazdırılmalıdır." ifadeleriyle Bağımsız Okuma ve Yazma maddesinde, pekiştirmeler ise "Pekiştirmeli sözcükleri doğru yazar." şeklinde 4. sınıf yazma kazanımları içinde yer almıştır.

Bu araştırmanın amacı, sözcük öğretimi bağlamında Türk yazarlar tarafından kaleme alınan çocuk kitaplarında yansıma, ikileme ve pekiştirme sözcüklerin kullanım sıklıklarını belirlemek, konu üzerine bazı saptamalarda bulunmaktır. Araştırmanın, Türkçenin sözvarlığının edebi eserlerdeki görünümünün örneklendirilmesi ve sözcük öğretimi bağlamında alan yazına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel araştırma özelliği taşımaktadır ve temel nitel araştırma ile gerçekleştirilmiştir. Temel nitel araştırma, tüm disiplin alanlarında ve pratikte uygulama alanlarında görülebilen, eğitimde kullanılabilen en yaygın nitel araştırma biçimlerindedir. Bu araştırma türünde veriler; gözlem, görüşme ya da doküman incelemesi yoluyla toplanır (Merriam, 2013). Araştırma, çocuk edebiyatına dahil olan okuma kitapları üzerine gerçekleştirilmiştir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri toplama araçlarını; Cahit Zarifoğlu'nun *Motorlukuş* (96), *Serçekuş* (96) ve *Yürekdede ve padişah* (88), Rıfat Ilgaz'ın *Bacaksız Kamyon Sürücüsü* (94) ve *Bacaksız Okulda* (96), Mavisel Yener'in *Çikolata Zamanı* (60), Mustafa Kutlu'nun *Uzun Hikâye* (115), Birsen Türköz'ün *Bir Bayram Sabahı* (52), Muzaffer İzgü'nün *Ökkeş Maçta* (96), Cemal Süreya'nın *Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi* (70), İnci Aral'ın *İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu* (64), Behiç Ak'ın *Pat Karikatür Okulu* (89), Çetin Öner'in *Gülibik* (86), Fatih Erdoğan'ın *Sihirli Kaykay* (112), Sevim Ak'ın *Vanilya Kokulu Mektuplar* (123) kitapları oluşturmaktadır. Araştırma için tanınmış yazarlardan kolay erişilebilir olan çocuk kitapları tercih edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanması, doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel (doküman incelemesi) tarama denir ve bu belli bir amaca dönük olarak, kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsar (Karasar, 2012).

Yansıma sözcükler, yapı bakımından 'ses yansımalı' ve 'biçim yansımalı' olarak iki ana gruba ayrılmıştır. İkilemeler, 'aynı kelimenin tekrarıyla oluşan', 'yakın anlamlı sözcüklerle oluşan', 'zıt anlamlı sözcüklerle oluşan', 'biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerle oluşan' ve 'her ikisi anlamsız sözcüklerle oluşan' şeklinde gruplandırılmıştır. Pekiştirmeler ise "m, p, r, s" ünsüzleriyle oluşturulanlar, 'ünlü' bir harfle oluşturulanlar ve 'mi' soru ekiyle oluşturulanlar şeklinde gruplandırılmıştır. Bu sınıflama kullanılarak çocuk kitaplarında geçen ikileme, pekiştirme ve yansıma sözcükler bulunmuş, frekans değerleri belirlenmiş ve elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Çocuk kitaplarında geçen yansıma, ikileme ve pekiştirmeler belirlenerek listelenmiş, kullanım sıklığına göre büyükten küçüğe doğru sıralanarak her grubun toplam değerlerine ulaşılmıştır. Elde edilen sayısal veri yüzdelik olarak da sunulmuştur. Kitaplardan seçilen örnek cümleler ise türlerine göre yorumlanmıştır.

3. Bulgular**3.1. Cahit Zarifoğlu'nun *Motorlukuş* Kitabına Ait Bulgular**

Motorlukuş kitabına ait bulgular Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: *Motorlukuş*'ta geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans	
<i>Motorlukuş</i>			yavaş yavaş	7			
			hele hele	4			
			pırıl pırıl	4			
			çın çın	3			
			kendi kendine	3			
			şöyle şöyle	3			
			uslu uslu	3	bembeyaz	3	
		gaklamak	4	sık sık	3	dimdik	3
		fısıldamak	3	peş peşe	3	dümdüz	2
		pırr	2	iri iri	2	kıpkırmızı	2
		diğer	1/5	şöyle böyle	2	yemyeşil	2
				koşa koşa	2	diğer	1/18
				aman aman	2		
				vah vah	2		
				ufak ufak	2		
				bir bir	2		
				diğer	1/82		
Toplam		14		129		30	

Motorlukuş kitabında geçen bütün yansıma sözcüklerin 'ses yansımali' sözcük türüne örnek olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden yansıma 'gaklamak' sözcüğü olmuştur. Frekans değeri 4'tür. Onu sırasıyla 'fısıldamak' (3) ve 'pırr' (2) sözcükleri takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer yansıma sözcüklerin (çingiraklı, homurtulu, ıslığıını, hurra, hışır) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Otlar hışır hışır ediyordu aslında." (s. 25) cümlesindeki 'hışır hışır' sözcüğü, ses yansımali sözcükler grubuna girmektedir.

Motorlukuş kitabında geçen ikilemelerin 103'ünün 'aynı' sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikileme, 12'sinin 'yakın anlamlı' sözcüklerle oluşturulan ikileme, 6'sının 'zıt anlamlı' sözcüklerle oluşturulan ikileme, diğer 6'sının 'biri anlamlı biri anlamsız' sözcüklerle oluşturulan ikileme ve 2'sinin de 'ikisi de anlamsız' sözcüklerle oluşturulan ikileme türünde olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden ikileme aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan 'yavaş yavaş' sözcüğüdür. Frekans değeri 7'dir. Onu sırasıyla 'hele hele' (4), 'pırıl pırıl' (3), 'çın çın' (3), 'kendi kendine' (3), 'şöyle şöyle' (3), 'uslu uslu' (3), 'sık sık' (3), 'peş peşe' (3), 'iri iri' (2), 'şöyle böyle' (2), 'koşa koşa' (2), 'aman aman' (2), 'vah vah' (2), 'ufak ufak', 'bir bir' (2) sözcükleri takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer ikilemelerin (şunu bunu, yakıtı makıtı, senli benli, dişleyip dişleyip, boğup boğup, güzelleştire güzelleştire, sessiz sessiz, ağır ağır, tencere mencere, binlerce binlerce, duyar duymaz, geri geri, cıvıl cıvıl, uzun uzun, ılgın ılgın, bak bak, başlar başlamaz, karman çorman, güzel güzel, göz gözü, gagalar gagalar, ışıl ışıl, çevirir çevirmez, yaklaşır yaklaşmaz, gelip gelip, katıla katıla, siyah siyah, derin derin, tuz buz, deli deli, harıl harıl, göstere göstere, seke seke, düşününe düşününe, acele acele, yorgun argın, der demez, yapar yapmaz, çakmak çakmak, ince ince, dosya dosya, düğün dernek, ala ala, saray saray, bahçe bahçe, yediler yediler, çeşit çeşit, öve öve, diken diken, acı acı, kapak mapak, kuş muş, serçecik merçecik, kısa kısa, daha daha, yan yana, yata yata, kala kala, boylu poslu, uğursuzlar muğursuzlar, gizlene gizlene, yok yok, bön bön, teşekkür meşekkür, çar naçar, güle güle, akın akın, yığın yığın, topu topu, zaman zaman, kötü kötü, cayır cayır, şaşkın şaşkın, korka korka, zangır zangır, kaçan kaçana, baka baka, oluk oluk, için için, türlü türlü, kaldırır kaldırmaz, hışır hışır) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “Güneşten çayır çayır yanan taş duvarların dibinde onu parıl parıl yatarken görenler, eğilip bir taş alıncaya kadar, onu kuzgun bir ışık akışıyla göz kamaştırarak kaybolduğuna şahit olurlardı.” (s. 68) cümlesinde geçen ikilemeler, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşan ikilemeler grubuna girmektedir.

Motorlukuş kitabında geçen pekiştirmelerin 22’si “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirme iken 8’i ‘mi’ soru ekiyle oluşturulan pekiştirme türüdür. ‘Rengarenk’ sözcüğü de ünlü harfle oluşturulan pekiştirmeler türüne girmektedir. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirmeler ‘bembeyaz’ ve ‘dimdik’ sözcükleri ‘m’ ünsüzü ile oluşturulan pekiştirmeler grubundadır. Frekans değerleri 3’tür. Onları sırasıyla ‘dümdüz’ (2), ‘kıp kırmızı’ (2), ‘yemyeşil’ (2) sözcükleri takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer pekiştirmelerin (pespembe, yepyeni, çırçıplak, kalın mı kalın, uzun mu uzun, vahşi mi vahşi, koca mı koca, beyaz mı beyaz, büyük mü büyük, hiç mi hiç, sınımsıcak, bomboş, gür gümrah, kupkuru, ıpıssız, koskoca, rengarenk, simsiyah) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “Zemini dümdüz ve kum.” (s. 29) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.2. Cahit Zarifoğlu’nun *Serçekuş* Kitabına Ait Bulgular

Serçekuş kitabına ait bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: *Serçekuş*’ta geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Serçekuş</i>	mırıltı diğer	2 1/8	yavaş yavaş	11		
			kendine kendine	5		
			korka korka	4		
			ağır ağır	3		
			perde perde	3	bembeyaz	2
			uzun uzun	3	dümdüz	2
			dönüp duran	2	upuzun	2
			ayrı ayrı	2	diğer	1/9
			olsa olsa	2		
			sinsi sinsi	2		
			sık sık	2		
diğer	1/59					
Toplam		10		98		15

Serçekuş kitabında geçen bütün yansıma kelimeler ‘ses yansımali’ sözcük türüne örnektir. Yansıma kelimelerin 10’u da ses yansıması yoluyla oluşturulduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden yansıma ‘mırıltı’ sözcüğüdür. Frekans değeri 2’dir. Tabloda yer verilmeyen diğer yansıma sözcüklerin (mırıldanmak, kıkırdıyarak, küt küt, pat, culp, cikciklerini, pır, cıvıldaşıp) görünüm sıklığı 1’dir.

Örneğin; “Uyku *serçe kuşun içinde bir kedi gibi mırıldıyordu*.” (s. 9) cümlesinde geçen yansıma sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

Serçekuş kitabında geçen ikilemelerin 87’sinin ‘aynı’ sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikileme, 6’sının ‘zıt anlamlı’ sözcüklerle oluşturulan ikileme, 5’inin de ‘yakın anlamlı’ sözcüklerle oluşturulan ikileme türünde olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden ikileme aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ‘yavaş yavaş’ sözcüğüdür. Frekans değeri 11’dir. Onu sırasıyla ‘kendi kendine’ (5), ‘korka korka’ (4), ‘ağır ağır’ (3), ‘perde perde’ (3), ‘uzun uzun’ (3), ‘dönüp duran’ (2), ‘ayrı ayrı’ (2), ‘olsa olsa’ (2), ‘sinsi sinsi’ (2) ve ‘sık sık’ (2) ikilemeleri takip etmiştir. Tabloda yer

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

verilmeyen diğ er ikileme sözcüklerin (ölgün ölgün, kolay kolay, süklüm püklüm, bölük bölük, peş peşe, ürkek ürkek, hızlı hızlı, çıkarır çıkarmaz, başlı başına, diri diri, durup dururken, hayır hayır, burun buruna, alacalı bulacalı, derinden derine, doğrudan doğruya, karşı karşıya, düşüne düşüne, hayran hayran, ilgin ilgin, incele incele, katlana katlana, mışıl mışıl, öbek öbek, sık sık, tatlı tatlı, uçtu uçtu, yan yana, yatık yatık, zaman zaman, zıplaya zıplaya, soğuk soğuk, göz göze, gizli gizli, ezile ezile, fersah fersah, ışıl ışıl, yarı yarıya, yüz yüze, belli belirsiz, eşe dosta, acele acele, bile bile, ıslak ıslak, geri geri, uzata uzata, hemen hemen, böyle böyle, birden bire, yukarı aşağı, yer yer, eşinip duran, irili ufaklı, yere göğe, tembel tembel, yeni yeni, irili ufaklı, kötü kötü, zor zoruna, tıka basa) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Fakat bir tür acıma veya kendi kendine acınma duygusu ile bundan vazgeçti.*” (s.58) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşan ikilemeler grubuna girmektedir.

Serçekuş kitabında geçen pekiştirmelerin 14'ü “-m, -p, -r, -s” ünsüzleri yoluyla ve 1'i de ‘mi’ soru eki ile oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirmeler ‘bembeyaz’ ve ‘dümdüz’ sözcükleri ‘m’ ünsüzü ile ‘upuzun’ ise ‘p’ ünsüzü ile oluşturulan pekiştirmeler grubundadır. Frekans değerleri 2'dir. Tabloda yer verilmeyen diğ er ikilemelerin (yapayalnız, iri mi iri, suspus, sapsarı, sapaşğlam, dopdolu, büsbütün, capcanlı, kıpkırmızı) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Gelinciklerin kıpkırmızı yaprakları üzerinde buzlanmış çiğ taneleri var.*” (s. 5) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.3. Cahit Zarifoğlu'nun *Yürekdede ve Padişah* Kitabına Ait Bulgular

Yürekdede ve Padişah kitabına ait bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: *Yürekdede ve Padişah*'da geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
			bir bir	7		
			yavaş yavaş	5		
			ipil ipil	5		
			kendi kendine	4		
			boylu poslu	3		
	püfür püfür	2	şöyle şöyle	3	büsbütün	3
	kıkır kıkır	2	böyle böyle	3	sımsıkı	2
<i>Yürekdede ve Padişah</i>	gürül gürül	2	bol bol	3	diğ er	1/11
	zangır zangır	2	sessiz sessiz	2		
	fışır fışır	1	uzun uzun	2		
	güldür üldür	1	usul usul	2		
			göz göze	2		
			acele acele	2		
			küme küme	2		
			falan filan	2		
			diğ er	1/47		
Toplam		10		94		16

Yürekdede ve Padişah kitabında geçen bütün yansımali sözcüklerin “ses yansımali” sözcük türüne örnek olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden yansıma sözcükler ‘püfür püfür’, kıkır kıkır’, gürül gürül’ ve ‘zangır zangır’dır. Frekans değerleri 2'dir. Tabloda yer verilemeyen diğ er yansıma sözcüklerin (fışır fışır, güldür güldür) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Yürekdede kıkır kıkır güldü.*” (s. 29) cümlesindeki ‘kıkır kıkır’ sözcüğü, ses yansımali sözcükler grubuna girmektedir.

...
Yürekdede ve Padişah kitabında geçen ikilemelerin 77'sinin 'aynı' sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikileme, 10'unun 'yakın anlamlı' sözcüklerle oluşturulan ikileme, 3'ünün 'ikisi de anlamsız' sözcüklerle oluşturulan ikileme, 2'sinin 'zıt anlamlı' sözcüklerle oluşturulan ikileme, diğer 2'sinin de 'biri anlamlı biri anlamsız' sözcüklerle oluşturulan ikileme türünde olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden ikileme aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan 'bir bir' sözcüğüdür. Frekans değeri 7'dir. Onu sırasıyla 'yavaş yavaş' (5), 'ipil ipil' (5), 'kendi kendine' (4), 'boyu poslu' (3), 'şöyle şöyle' (3), 'böyle böyle' (3), 'bol bol' (3), 'sessiz sessiz' (2), 'uzun uzun' (2), 'usul usul' (2), 'göz göze' (2), 'acele acele' (2), 'küme küme' (2), 'falan filan' (2) sözcükleri takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer ikileme sözcüklerin (söylene söylene, tıka basa, omuz omuza, salkım söğüt, topu topu, doğrudan doğruya, çiçek miçek, düşünce düşünce, tıka basa, güle güle, falan filan, kolay kolay, bildim bileli, tatlı tatlı, ölçe tarta, diye diye, yoka yoksula, kibar kibar, kelli fellı, ballı ballı, hile hurda, ola ola, bol bol, soluk soluğa, kara kara, şaşkın şaşkın, alev alev, görür görmez, uyanır uyanmaz, dolgun dolgun, kaşık kaşık, dinleye dinleye, zaman zaman, durup durup, edepli edepli, aşı aşı, hele hele, korka korka, görüp dolaşıp, fakir fukara, iri iri, geniş geniş, gizli gizli, okşaya okşaya, uysal uysal, öbek öbek, ucuz ucuz) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "İkisi de ballı ballı güldüler, gül yaprağına dokunur gibi birbirlerinin karışık yüzlerine dokundular." (s. 54) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşan ikilemeler grubuna girmektedir.

Yürekdede ve Padişah kitabında geçen pekiştirmelerin 10'u "m, p, r, s" ünsüzleri, 4'ü 'mi' soru ekiyle ve 2'si de ünlü harf yoluyla oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme 'büsbütün' sözcüğüdür. Frekans değeri 3'tür. Onu 'sımsıkı' (2) sözcüğü takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer pekiştirme sözcüklerin (fakir mi fakir, dertli mi dertli, genç mi genç, ağır mı ağır, yepyeni, dimdik, capcanlı, zipzinde, çırpıplak, yemyeşil, bomboş) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Çırpıplak bir arazi üzerindeydik." (s. 87) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna "m, p, r, s" ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.4. Rifat Ilgaz'ın *Bacaksız Kamyon Sürücüsü* Kitabına Ait Bulgular

Bacaksız Kamyon Sürücüsü kitabına ait bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: *Bacaksız Kamyon Sürücüsü*'nde geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans	
<i>Bacaksız Kamyon Sürücüsü</i>			yuvarlaya yuvarlaya	7			
			yavaş yavaş	5			
			soluk soluğa	3	koskocaman	7	
			kendi kendine	3	dümdüz	4	
			baka baka	3	kıpkırmızı	3	
		çıt	1	korka korka	3	büsbütün	2
		çık	1	tingir mingir	2	paramparça	2
		zink	1	sağ sol	2	tertemiz	2
		küt	1	tıkır tıkır	2	düpedüz	1
				çıkara çıkara	2	yusyuvurlak	1
				katıla katıla	2	bakakalma	1
				koşa koşa	2		
				diğer	1/67		
	Toplam		4		103		23

...

(akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

Bacaksız Kamyon Sürücüsü kitabında geçen bütün yansımalı sözcükler “ses yansımali” sözcük türüne örnek olduğu gözlenmiştir. Kitaptaki 4 yansıma sözcük de birer kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; “Yuvarlana yuvarlana gelmiş, küt diye yolun kenarındaki ağaca bindirmiş.” (s.17) cümlesindeki yansıma sözcük ses yansımali sözcükler grubuna girmektedir.

Bacaksız Kamyon Sürücüsü kitabında geçen ikilemelerin 82’sinin ‘aynı’ sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikileme, 7’sinin ‘yakın anlamlı’ sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikileme, 9’unun ‘zıt anlamlı’ sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikileme, 3’ünün ‘ikisi de anlamsız’ sözcüklerle oluşturulan ikileme, 2’sinin de ‘biri anlamlı biri anlamsız’ sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikileme türünde olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ‘yuvarlaya yuvarlaya’ sözcüğüdür. Frekans değeri 7’dir. Onu sırasıyla ‘yavaş yavaş’ (5), ‘soluk soluğa’ (3), ‘kendi kendine’ (3), ‘baka baka’ (3), ‘korca korca’ (3), ‘tıngır mıngır’ (2), ‘sağ sol’ (2), ‘tıkır tıkır’ (2), ‘çıkara çıkara’ (2), ‘katıla katıla’ (2), ‘koşa koşa’ (2) sözcükleri takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer ikilemelerin (teker teker, göre göre, sarsa sarsa, ufak tefek, gıcır gıcır, ıkına sıkıla, koy koy, ter ter, gitti gitti, parça parça, pırıl pırıl, karış karış, güzel güzel, paşa paşa, iner inmez, durup durup, usul usul, yan yana, atlaya sıçraya, alt üst, deli deli, aç aça, kazanıp kazanıp, birer birer, bana bana, kaşık kaşık, soğuk soğuk, akıta akıta, sayıp sayıp, olsa olsa, tuz buz, şapur şupur, doğdum doğalı, kutu kutu, demet demet, çoluk çocuk, boydan boya, eğilip eğilip, takır takır, şıpır şıpır, hapır hapır, kuruş kuruş, şap şap, durur durmaz, sürtüne sürtüne, toslar toslamaz, bile bile, ister istemez, evcilik mevcilik, fırıl fırıl, sora sora, duyulur duyulmaz, çarpa çarpa, kıydan kıydan, tıpış tıpış, keyifli keyifli, dilim dilim, güle güle, çıtır çıtır, pır pır, gelir geçer, şaşkın şaşkın, itişip kakışmak, yeter yetmez, şuraya buraya, kullana kullana, sıra sıra) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “Hele kaşık kaşık pilav yedikten sonra üzerine soğuk soğuk bir dilim karpuz ne de güzel giderdi.” (s.12) cümlesinde geçen ikilemeler, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşan ikilemeler grubuna girmektedir.

Bacaksız Kamyon Sürücüsü kitabında geçen pekiştirmelerin 19’u “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirme, 4’ü ünlü harfle oluşturulan pekiştirme türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme, sözcüğü ilk iki harfi alınarak araya -m, -p, -r, -s harflerinden birinin eklenmesiyle oluşturulan ‘koskocaman’ sözcüğüdür. Frekans değeri 7’dir. Onu sırasıyla ‘dümdüz’ (4), ‘kıpkırmızı’ (3), ‘büsbütün’ (2), ‘paramparça’ (2), ‘tertemiz’ (2) sözcükleri takip etmiştir. Tabloda yer verilmeyen diğer pekiştirme sözcüklerin (düpedüz, yusyuvurlak, bakakalma) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “Yusyuvurlak yaptılarsa seni, yuvarlanıp gidesin diye yapmadılar.” (s.10) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.5. Rifat Ilgaz'ın *Bacaksız Okulda* Kitabına Ait Bulgular

Bacaksız Okulda kitabına ait bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: *Bacaksız Okulda*'da geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Bacaksız Okulda</i>	küt	7	teker teker	5		
	patırtı	5	tek tek	3		
	çat	5	baka baka	3		
	carcur	5	yapıp yapıp	3		
	düdüklere	5	okuya okuya	2	gelgelelim	5
	çın	3	ters ters	2	büsbütün	3
	tıkır	2	gidiş geliş	2	hemencecik	2
	cırt	2	tıkır tıkır	2	koskocaman	2
	güm,	2	sular seller	2	diğer	1/9
	vıcık	2	görür görmez	2		
	gürültünün	2	çizgi çizgi	2		
	diğer	1/14	girdisi çıktısı	2		
			diğer	1/78		
	Toplam		54		108	

Bacaksız Okulda kitabında geçen bütün yansımaları sözcükler “ses yansımaları” sözcük türüne örnektir. Kitapta yansıma sözcüklerden en çok tekrar eden ‘küt’ sözcüğü olmuştur. Frekans değeri ise 7’dir. Tabloda yer almayan diğer yansıma sözcüklerin (çatapatlar, kütleli, bom, vızılıydı, patlatmışlardı, patlatabilirdi, pat, şıp, hapşırık, çatlamıştı, pırr, fısıldıyordu, bomba, şaplak) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Cetvel büyük bir yanlışlık yapmış, ters olmayan elinde çatlamıştı.*” (s. 25) cümlesinde geçen yansıma sözcük, ses yansımaları grubuna girmektedir.

Bacaksız Okulda kitabında ikilemelerin daha çok aynı sözcüklerin tekrarı şeklinde oluşturulduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden aynı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikileme ‘teker teker’ sözcüğüdür. Frekans değeri 5’tir. Tabloda yer almayan diğer ikileme sözcüklerin (ak ak, korka korka, budaklı mudaklı, kesilip biçilmek, okumasını yazmasını, görmüş geçirmiş, kolay kolay, sıkı sıkı, oynayıp şakalaşma, sık sık, kuşku kuşku, yapar yapar, pırıl pırıl, kafa kafaya, kılık kıyafet, küt küt, diri diri, şaşkın şaşkın, kürklü mürklü, dolup taşığını, açık açık, bile bile, hay hay, güzel güzel, fıldır fıldır, kargacık burgacık, açıl açıl, aşağılı yukarı, sinsin sinsin, iki üç, büyüklü küçüklü, biçimli biçimli, dal yaprak, çıkıp inmek, düşüp kalkmasını, kara kara, koşa koşa, tıpış tıpış, karıştırma karıştırma, ufak tefek, oynansa oynansa, vıcık vıcık, gelir gelmez, açılı kapana, duyulur duyulmaz, beyaz beyaz, harıl harıl, olsa olsa, valla billa, içli dışlı, çekile çekile, paytak paytak, açılıp açılıp, yan yana, üç beş, bir iki, durmuş oturmuş, açıl açıl, kendi kendine, düşüp kalkan, cırt cırt, gidip gelen, yapsa yapsa, dolana dolana, dağınık dağınık, uzun uzun, çın çın, yok yok, patır patır, katıla katıla, sallana sallana, bakıp bakıp, çarpık çurpuk, yumuşak yumuşak, tombul tombul, hızlı hızlı, çizik çizik, şaşkın şaşkın) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Şu paytak paytak yürüyen çocuk olmasın?*” (s. 88) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşan ikilemeler grubuna girmektedir.

Bacaksız Okulda kitabında pekiştirmeler çoğunlukla sözcüğün ilk iki harfi alınarak araya “m, p, r, s” harflerinden birinin eklenmesiyle oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme ‘gelgelelim’ sözcüğüdür. Frekans değeri 5’tir. Tabloda yer almayan diğer pekiştirme sözcüklerin (dümdüz, tertemiz, kıpkırmızı, tıpatıp, daracık, kupkuruydu, koskoca, masmavi, yavrucak) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Bidonun dolup taşığını görünce büsbütün tepesi atmıştı.*” (s.77) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.6. Mavisel Yener'in *Çikolata Zamanı* Kitabına Ait Bulgular

Çikolata Zamanı kitabına ait bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: *Çikolata Zamanı*'nda geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Çikolata Zamanı</i>	tükürmek	5	birer birer	2	koskocaman	1
	diğer	1/7	üst üste	2	masmavi	1
			sağa sola	2	bembeyaz	1
			diğer	1/25	tertemiz	1
Toplam		12		31		4

Çikolata Zamanı kitabında geçen bütün yansımaları sözcükler 'ses yansımaları' sözcük türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden yansıma 'tükürmek' sözcüğüdür. Frekans değeri 5'tir. Tabloda yer almayan diğer yansıma sözcüklerin (fısıldamak, şangur şungur, çatlatmak, hışırtı, tıklamak, kıkırdamak, şlap şlap) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Tam lavaboya tüküreceğim anda beni itti." (s. 46) cümlesinde geçen yansıma örneği, yansımaları seslerde ses yansımaları grubuna girmektedir.

Çikolata Zamanı kitabında geçen ikilemelerin 20'si aynı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikileme, 5'i yakın anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikileme, 2'si zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulan ikileme, 2'si biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerle oluşturulan ikileme diğer 2'si ise ikisi anlamsız sözcüklerden oluşturulan ikileme türlerine örnektir. Kitapta en çok tekrar eden ikilemeler 'birer birer', 'üst üste', 'sağa sola' sözcükleridir. Frekans değerleri 2'dir. Tabloda yer almayan diğer ikileme sözcüklerin (evirip çevirmek, karman çorban, cıvıl cıvıl, soluk soluğa, yere göğe, göz göze, yapış yapış, ham hum, acele acele, itişip kakışma, kendi kendisi, gümbür gümbür, basa basa, tıkış tıkış, rahat rahat, oraya buraya, sus pus, takır takır, çikolata mikolata, çingil çingil, iri iri, üst baş, bakıp bakıp, kırmızı kırmızı) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Size ceza olarak çikolata mikolata yok!" (s. 32) cümlesinde geçen ikileme, biri anlamlı biri anlamsız ikilemeler grubuna girmektedir.

Çikolata Zamanı kitabında geçen pekiştirmelerin hepsi "m, p, r, s" ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirmeler türüne örnektir. Kitaptaki 4 pekiştirme sözcük de birer kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; "Fare koskocaman aslanı kovalar mı komşum?" (s.10) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna "m, p, r, s" ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.7. Mustafa Kutlu'nun *Uzun Hikâye* Kitabına Ait Bulgular

Uzun Hikâye kitabına ait bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: *Uzun Hikâye*'de geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans	
<i>Uzun Hikâye</i>			ara sıra	6			
			pırıl pırıl	4			
			böyle böyle	4			
		hıçkırık	1	ağır ağır	3		
		çuf	1	sıkı sıkı	3		
		puf	1	kesik kesik	3	besbelli	2
		ulumak	1	manalı manalı	2	düpedüz	2
		patırtı	1	bakar bakar	2	diğer	1/8
		şışşt	1	bitmez tükenmez	2		
		ıslık	1	uzun uzun	2		
		takatuka	1	göz göze	2		
				diye diye	2		
				diğer	1/78		
	Toplam		8		113		12

... *Uzun Hikâye* kitabında geçen bütün yansıma kelimeler ‘ses yansımali’ sözcük türüne örnektir. Kitaptaki 8 yansıma sözcük de sadece birer kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; “*Bölük pörçük cümleler, gülüşmeler, hıçkırıklar.*” (s.7) cümlesindeki yansıma sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

Uzun Hikâye kitabında geçen ikilemelerin 74’ü aynı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikilemeler, 25’i yakın anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikilemeler, 9’u biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikilemeler, 7’si zıt anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulan ikilemeler ve 2’si de anlamsız sözcüklerin tekrarı ile oluşturulan ikilemeler türlerine örnektir. Kitapta en çok tekrar eden ikileme ‘ara sıra’ sözcüğüdür. Frekans değeri 6’dır. Tabloda yer verilmeyen diğer ikilemelerin (çiğnene çiğnene, diyar diyar, apar topar, gelir gider, selamsız sabahsız, sırt sırta, kışın kışın, kardeş kardeşe, tıklım tıklım, karşı karşıya, düşe kalka, çoluk çocuk, darma duman, korka korka, üst üste, hayran hayran, kıvrıla kıvrıla, güzel güzel, aç açık, gere gere, ince ince, elden ele, koyun koyuna, silip süpürmek, dik dik, ıvır zıvır, kar kış, sevine sevine, falan filan, kıvrıla kıvrıla, kabara kabara, yeni yeni, kırık dökük, hüngür hüngür, yüz göz, yamrı yumru, bas bas, kan ter, el ayak, gelip gelip, görür görmez, anlı şanlı, ardı sıra, şirin şirin, altı üstü, acı acı, hele hele, nefes nefese, avaz avaz, kanlı kanlı, büke büke, dilden dile, pis pis, düşer müşer, çalışa çalışa, yaz kış, kasım kasım, gelip geçen, ıslatıp ıslatıp, birer ikişer, gizli gizli, pıtır pıtır, yan yana, kafa kafaya, kala kala, toz duman, sıkı sıkı, baş başa, kana kana, sürer gider, sağa sola, evirip çevirmek, iri yarı, in cin, bölük pörçük, kasıla kasıla, gece gündüz, titreye titreye) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Almanya’ya kaçtı diyenler olmuş, falan filan ama o gün bugün kendisinden bir haber alınamamış.*” (s. 65) cümlesinde geçen ikileme, yakın anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulmuştur.

Uzun Hikâye kitabında geçen pekiştirmelerin 8’i “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirmeler, 4’ü ise ünlü harfle oluşturulan pekiştirmeler türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirmeler ‘besbelli’ ve düpedüz’ sözcükleridir. Frekans değerleri 2’dir. Tabloda yer almayan diğer pekiştirmelerin (yapayalnız, darmadağın, büsbütün, mosmor, bambaşka, tertemiz, kıpkırmızı, bembeyaz) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Açıklama sırası bana gelmiştir besbelli.*” (s. 46) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.8. Birsen Türköz’ün *Bir Bayram Sabahı* Kitabına Ait Bulgular

Bir Bayram Sabahı kitabına ait bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: *Bir Bayram Sabahı*’nda geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Bir Bayram Sabahı</i>	hıçkırık	2	pırl pırl	4	yepyeni	2
			diğer	1/26	sımsıkı	2
					diğer	1/6
Toplam		2		30		10

Bir Bayram Sabahı kitabında geçen bütün yansımali sözcükler “ses yansımali” sözcük türüne örnektir. Kitapta sadece bir yansıma sözcük vardır ve 2 kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; “*Neye yarar deyip hıçkırarak ağlamaya başladı.*” (s.11) cümlesinde geçen yansıma sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

... Bir *Bayram Sabahı* kitabında geçen ikilemelerin 27'si aynı sözcüklerin tekrarı ile oluşturulan ikilemeler, 2'si yakın anlamlı sözcüklerin tekrarı ile oluşturulan ikilemeler, 1'i de biri anlamlı biri anlamsız sözcüklerle oluşturulan ikilemeler türlerine örnektir. Zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulan ikilemeler ve ikisi de anlamsız sözcüklerden oluşturulan ikilemeler türlerinin örneği yoktur. Kitapta en çok tekrar edilen ikileme 'pırıl pırıl' sözcüğüdür. Frekans değeri 4'tür. Tabloda yer verilmeyen diğer ikilemelerin (çekine çekine, güle güle, şaka maka, yavaş yavaş, acele acele, rahat rahat, için için, kat kat, sakın sakın, zaman zaman, şaşkın şaşkın, döne döne, yakıp yıkmak, gidip gidip, tek tek, deli dolu, uzun uzun, sık sık, iri iri, olgun olgun, dik dik, sıza sıza, baka baka, basa basa, acı acı, kendi kendine) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Öğlende eve döndüğümüzde cebe girebilmek için *kat kat* dürülmüş, belirgin bir şekilde yıpranmıştım." (s.19) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşturulmuştur.

Bir *Bayram Sabahı* kitabında geçen pekiştirmelerin 10'u "m, p, r, s" ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirmeler türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirmeler 'yepyeni' ve 'sımsıkı' sözcükleridir. Frekans değerleri 2'dir.

Örneğin; "Sanki yepyeni giysilerimi iskemleye asılı bulacaktım." (s. 48) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna "m, p, r, s" ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.9. Muzaffer İzgü'nün *Ökkeş Maçta* Kitabına Ait Bulgular

Ökkeş Maçta kitabına ait bulgular Tablo 9'da verilmiştir.

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
Ökkeş Maçta			kocaman kocaman	5	tastamam	1
			hoplayıp zıplamak	2	koskoca	1
			sıkı sıkı	2	sımsıkı	1
	gurul	2	gelir gelmez	2	mosmor	1
	güp	2	şaşkın şaşkın	2	bambaşkıydı	1
	fısıltı	2	acele acele	2	dosdoğru	1
	diğer	1/12	geri geri	2	bembeyaz	1
			yavaş yavaş	2	kapkara	1
		diğer	1/57	kıpkırmızı	1	
Toplam		18		77		9

Ökkeş Maçta kitabında geçen bütün yansımali kelimeler ses yansımali sözcük türüne örnektir. Bu kitapta 18 adet yansımali sözcük bulunmuştur. Kitapta en çok tekrar eden yansımali sözcükler 'gurul', 'güp' ve 'fısıltı' sözcükleridir. Frekans değeri 2'dir. Tabloda yer almayan diğer yansımali sözcüklerin (muç, horlamaya, fısıltıyla, vız, cık, vız, şalp, vınlayarak, tıslıyor, pat, şak, şaklat) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Aradan beş dakika geçmeden *horlamaya* başladı." (s.7) cümlesinde geçen yansımali sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

Ökkeş Maçta kitabında ikilemeler daha çok aynı sözcüğün tekrarı şeklinde oluşmuştur. Kitapta en çok tekrar edilen ikileme 'kocaman kocaman' ikilemesidir. Frekans değeri 5'tir. Diğer ikilemelerin (hoplayıp zıplamak, sıkı sıkı, gelir gelmez, şaşkın şaşkın, acele acele, geri geri, yavaş yavaş) frekans değeri 2'dir. Tabloda yer almayan diğer ikilemelerin (seve seve, hüngür hüngür, yorgun yorgun, tuta tuta, yandan yandan, pırıl pırıl, birer birer, durup durup, vura vura, pis pis, duruyor duruyor, bağıra bağıra, alaylı alaylı, söylene söylene, bangır bangır, sürüne sürüne, allah allah, ağlaya ağlaya, hay hay, mangır mangır, kona kona, yer yer, nefes nefese, dayana dayana, çabuk çabuk, vah vah, kısık kısık, sora sora, güp güp, yok yok, kısık kısık, gurul gurul, koca koca, bir bir, istemeye istemeye, çevire çevire, dönüp dönüp, koşa koşa, gıcır gıcır, birer ikişer, akıl fikir, akıllı uslu, zehir zıkkım, pat pat, ara sıra, art arda, üç beş, sağlı sollu, çalı çırpı,

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

bağıra çağıra, çıkar çıkmaz, değer değmez, güle güle, kalkar kalkmaz, söyler söylemez, düşer düşeriz, sus pus, bıdır bıdır) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Arabalar pırıl pırıl olmayınca müşteriler beğenmiyorlardı.*” (s. 6) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarıyla oluşmuştur.

Ökkeş Maçta kitabında 9 pekiştirilmiş sözcük bulunmaktadır. Bunların tamamı “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirmeler türüne örnektir. Kitaptaki 9 pekiştirme de (tastamam, koskoca, sım sıkı, mosmor, bambaş kaydı, dosdoğ ru, bembeyaz, kapkara, kıpkırmızı) sadece birer kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; “*Bambaş kaydı durağın çayı.*” (s.72) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.10. Cemal Süreya'nın *Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi* Kitabına Ait Bulgular

Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi kitabına ait bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: *Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi*'de geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi</i>	gak	2				
	gürültü	1	tıklım tıklım	2	bomboş	2
	miyavlama	1	ağır ağır	2	yusuvarlak	1
	patlayıveriyor	1	diğer	1/9	bembeyaz	1
Toplam		5		13		4

Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi kitabında geçen bütün yansımali sözcükler ‘ses yansımali’ sözcük türüne örnektir. Bu kitapta 5 adet yansıma sözcük bulunmuştur. Kitapta en çok tekrar edilen ‘gak’ kelimesidir. Frekans değeri 2'dir. Diğ er yansıma sözcüklerin kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Kedi de öğreniyor. Annesinin miyavlamasıyla.*” (s. 62) cümlesinde geçen yansıma sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi kitabında geçen ikilemelerin hepsi aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikileme türüdür. Kitapta en çok tekrar eden ikilemeler ‘tıklım tıklım’ ve ağır ağır’ sözcükleridir. Frekans değ erleri 2'dir. Tabloda yer almayan diğ er ikilemelerin (kolay kolay, uzun uzun, ayrı ayrı, yok yok, hadi hadi, zaman zaman, renk renk, gak gak, hızlı hızlı) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Ama renkler kolay kolay ölmüyor.*” (s. 66) cümlede geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarıyla oluşmuştur.

Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi kitabında 4 adet pekiştirilmiş sözcük belirlenmiştir. Pekiştirilmiş sözcükler, “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirmeler türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme ‘bomboş’ sözcüğüdür. Frekans değ eri 2'dir. Diğ er pekiştirme sözcüklerin kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; “*Yumuş acık, yusuvarlak bir yaratıktır kedi.*” (s. 66) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3. 11. İnci Aral'ın İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu Kitabına Ait Bulgular

İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu kitabına ait bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu'da geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu</i>	patlarcasına gürültü	2	sık sık	2	yapayalnız	3
		2	diğer	1/19	birbirlerine	1
					birdenbire	1
					dümdüz	1
Toplam		4		21		6

İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu kitabında geçen bütün yansımali sözcükler 'ses yansımali' sözcük türüne örnektir. Bu kitapta yansıma sözcükler 4 defa kullanılmıştır. En çok tekrar edilen yansıma sözcükler 'patlarcasına' ve 'gürültü' sözcükleridir. Frekans değerleri 2'dir.

Örneğin; "O gece çok geçmeden hava soğudu, önce göklerde gürültülü çarpışmalar oldu, sonra yağmur başladı." (s. 21) cümlesinde geçen yansıma sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu adlı kitapta 21 adet ikileme sözcük bulunmuştur. Aynı sözcüğün tekrarı şeklinde oluşan ikilemeler 11 defa kullanılarak en çok kullanılan olmuştur. Kitapta en çok tekrar edilen 'sık sık' ikilemesidir. Frekans değeri 2'dir. Tabloda yer almayan diğer ikilemelerin (özene bezene, uyanır uyanmaz, geçer geçmez, vay vay, gürül gürül, tatlı tatlı, lapa lapa, çeşit çeşit, mor mor, doya doya, görür görmez, ağır akşak, el ayak, itişip kakışan, kırık dökük, saç baş, okuya okuya, doktor doktor, gidip gelen) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Bastonuyla ağır akşak yürüyerek orman dairesine gidip geliyordu." (s. 48) cümlesinde geçen ikileme, yakın anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşmuştur.

Bu kitapta 6 adet pekiştirme bulunmuştur. Kitapta en çok tekrar edilen pekiştirme 'yapayalnız' sözcüğüdür. Frekans değeri 3'tür. Diğer pekiştirme sözcüklerin kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "Yaşam dümdüz ilerlemez." (s. 47) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna "m, p, r, s" ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.12. Behiç Ak'ın Pat Karikatür Okulu Kitabına Ait Bulgular

Pat Karikatür Okulu kitabına ait bulgular Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12: Pat Karikatür Okulu'nda geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Pat Karikatür Okulu</i>	pat tak tuk vıcık gürül fisıldadı tangirtadarak	19				
		9	gürül gürül	4		
		8	sağa sola	3	kapkara	1
		2	yazıp çizmek	3	tıpatıp	1
		1	dik dik	2		
		1	diğer	1/27		
Toplam		40		39		2

Pat karikatür Okulu kitabında geçen bütün yansımali sözcükler ses yansımali sözcük türüne örnektir. Bu kitapta 40 yansıma sözcük bulunmuştur. En çok kullanılan yansıma sözcük 'pat'

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

sözcüğüdür ve kullanım sıklığı 19'dur. Onu sırasıyla 'tak tuk' (9), 'vıcık' (8) ve 'gürül' (2) sözcüğü izlemiştir.

Örneğin; "*Leğeni tangırdatarak yola koyuldu.*" (s.12) cümlesinde geçen yansıma sözcük, ses yansımali grubuna girmektedir.

Pat karikatür Okulu kitabında 39 ikileme bulunmuştur. En fazla kullanılan ikileme çeşidi aynı sözcüğün tekrarıyla oluşan ikilemelerdir. 22 defa aynı sözcüğün tekrarıyla oluşan ikilemeler kullanılmıştır. Kitapta en çok kullanılan ikileme 'gürül gürül' ikilemesidir. Frekans değeri 4'tür. Onu sırasıyla 'yazıp çizmek' (3), 'sağa sola' (3), 'dik dik' (2) ikilemeleri izlemiştir. Tabloda yer almayan diğer ikilemelerin (vıcık vıcık, acele acele, pırıl pırıl, tak tuk, damlaya damlaya, bilgiç bilgiç, doğru dürüst, boş boş, uzun uzun, ahlayıp vahlayıp, güçlü kuvvetli, tek tek, harıl harıl, tangır tungur, miskin miskin, gece gündüz, pişer pişmez, mutlu mutlu, olup olmadığını, ağır ağır, lime lime, eski püskü, mırın kırın, dolu dolu, katıla katıla, girer girmez, rahat rahat) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "*Şaşırdınız; sanki yıllarca miskin miskin oturan köylüler gitmiş, yerine başkaları gelmişti.*" (s. 48) cümlesinde geçen ikileme, aynı kelimenin tekrarıyla oluşan bir ikilemedir.

Pat karikatür Okulu adlı kitapta sadece 2 adet pekiştirilmiş sözcük bulunmaktadır. 'Kapkara' örneği, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna "m, p, r, s" ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur. 'Tıpatıp' sözcüğü ise anlamı güçlendirmek için pekiştirme ögesi ile asıl sözcüğün arasına 'a' ünlüsü eklenerek meydana getirilmiştir. İki kelime de sadece birer kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; "*Gördüğü her şeyin tıpatıp aynısını yapardı.*" (s. 59) cümlesinde geçen pekiştirme 'a' ünlüsüyle yapılan pekiştirme değildir.

3.13. Çetin Öner'in *Gülibik* Kitabına Ait Bulgular

Gülibik kitabına ait bulgular Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13: *Gülibik*'te geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Gülibik</i>	kav kav kavla	5	sık sık	7		
	cik cik cik	3	uzun uzun	6		
	gurk gurk gurk	2	soluk soluğa	3	kıpkırmızı	2
	düüt düüt düüt	2	pırıl pırıl	2	diğer	1/6
	diğer	1/3	bile bile	2		
			yerli yersiz	2		
Toplam		15	diğer	1/50		8

Gülibik kitabında geçen bütün yansımali sözcükler 'ses yansımali' sözcük türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden yansıma 'kav kav kavla' sözcüğüdür. Frekans değeri 5'tir. Onu sırasıyla 'cik cik cik' (3), 'gurk gurk gurk' (2), 'düüt düüt düüt' (2) sözcükleri izlemiştir. Tabloda yer almayan diğer yansıma sözcüklerin (hışırta, a-ii aa-iiii a-iiiiiii, pat) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin; "*Cik! Cik! Ciiik!*" (s.15) cümlesinde geçen sözcük, yansımali seslerde ses yansımali grubuna girmektedir.

Gülibik adlı kitapta geçen ikilemelerin 58'i aynı sözcüğün tekrarıyla, 9'u zıt anlamlı, 3'ü ise yakın anlamlı sözcüklerin tekrarıyla oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden ikileme 'sık sık' sözcüğüdür. Frekans değeri 7'dir. Onu 'uzun uzun' (6), 'soluk soluğa' (3), 'pırıl pırıl' (3), 'bile bile'

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

(2), ‘yerli yersiz’ (2) sözcükleri izlemiştir. Tabloda yer almayan diğer ikilemelerin (tingir mingir, kırık dökük, delik delik, cicili biçili, uykulu uykulu, kana kana, kaba kaba, bırakır bırakmaz, çırpa çırpa, kırmızı kırmızı, dinleye dinleye, duyar duymaz, içer içmez, baş başa, ezik ezik, bölük bölük, delik deşik, ters ters, içim içime, açılır açılmaz, yan yana, yeşil yeşil, günden güne, birer birer, zıp zıp, bağıra çağıra, burcu burcu, yavaş yavaş, usul usul, uzanır uzanmaz, garip garip, üstüne üstüne, yeni yeni, salladı salladı, sert sert, gürül gürül, kolay kolay, çoluk çocuk, düşünce düşünce, ola ola, genç yaşlı, bağrışa bağrışa, sınıf sınıf, teker teker, diri diri, göz göze, birer birer, telli duvaklı, kendi kendine, iner inmez) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Dağlarda büyüyenler, kolay kolay anlaşamazlar büyük kentlerle.*” (s. 57) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarı ile oluşan ikilemeler grubuna girmektedir.

Gülibik kitabında geçen pekiştirmelerin 8’i de “m, p, r, s” ünsüzleri ile oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme ‘kıpkırmızı’ sözcüğüdür. Frekans değeri 2’dir.

Örneğin; “*O pırıl pırıl sıralarda, o sınımsız sınıflarda okumak ne büyük bir mutluluk olmalıydı.*” (s. 46) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.14. Fatih Erdoğan’ın *Sihirli Kaykay* Kitabına Ait Bulgular

Sihirli Kaykay kitabına ait bulgular Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14: *Sihirli Kaykay*’da geçen yansıma, ikileme, pekiştirmeler ve frekansları

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
<i>Sihirli Kaya</i>	hışırdatarak	1				
	güm güm	1	kendi kendine	3	dimdik	2
	pıt	1	ara sıra	2	sınımsız	1
	pişşt pişşt	1	yavaş yavaş	2	yapayalnız	1
	gıcırdayarak	1	diğer	1/31	taptaze	1
Toplam		5		38		5

Sihirli Kaykay kitabında geçen bütün yansımali sözcükler “ses yansımali” sözcük türüne örnektir. Kitaptaki 5 yansıma sözcük de sadece birer kez tekrar edilmiştir.

Örneğin; “*Babası ince bir horultuyla uyurdu.*” (s. 71) cümlesinde geçen yansıma sözcük, yansımali seslerde ses yansımali grubuna girmektedir.

Sihirli Kaykay kitabında geçen ikilemelerin çoğunluğu (27) ‘aynı’ sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikilemedir. Geriye kalanlar zıt ya da yakın anlamlı sözcüklerle oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden ikileme ‘kendi kendine’ kelimesidir. Frekans değeri 3’tür. Onu ‘ara sıra’ (2) ve ‘yavaş yavaş’ (2) ikilemeleri izlemiştir. Tabloda yer almayan diğer ikilemelerin (şaşkın şaşkın, hele hele, kıpır kıpır, göstere göstere, yavaş yavaş, ara sıra, gelip geçen, sabah akşam, avaz avaz, katıla katıla, ağır ağır, değer değmez, sakın sakın, pırıl pırıl, giyer giymez, çevire çevire, şaşkın şaşkın, sık sık, marş marş, kıvrımlı kıvrımlı, durup dururken, ufak tefek, atlar atlamaz, karşı karşıya, sessiz sessiz, gömer gömmez, uzun uzun, ballandıra ballandıra, fıldır fıldır, tek tek, süklüm püklüm, soluk soluğa) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin; “*Tabii hepsi sabah akşam kaykayın üstündeydi ve iyice ustalaşmışlardır.*” (s. 7) cümlesinde geçen ikileme sözcük, zıt anlamlı iki sözcükle oluşturulmuştur.

Sihirli Kaykay kitabında geçen pekiştirme sözcüklerin 6 tanesi de “m, p, r, s” ünsüzleri yoluyla oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme ‘dimdik’ sözcüğüdür. Frekans değeri 2’dir.

Örneğin; “*Bülent’in kaykayın üstünde kaskatı duran bacaklarına ağrı girmiştir.*” (s. 35) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

3.15. Sevim Ak’ın *Vanilya Kokulu Mektuplar* Kitabına Ait Bulgular

Vanilya Kokulu Mektuplar kitabına ait bulgular Tablo 15’te verilmiştir.

Hikâye Adı	Yansımalar	Frekans	İkilemeler	Frekans	Pekiştirmeler	Frekans
			sık sık	7		
			dalga dalga	3		
			ağır ağır	3		
			yavaş yavaş	2	upuzun	5
			usul usul	2	sapasağlam	1
			alev alev	2	bembeyaz	1
			seve seve	2	tertemiz	1
<i>Vanilya Kokulu Mektuplar</i>	horul horul	3	tatlı tatlı	2	taptaze	1
	diğer	1/11	abuk sabuk	2	kupkuru	1
			burun buruna	2	koskocaman	1
			haşır neşir	2	yapayalnız	1
			oflayıp puflyayıp	2		
			doğru dürüst	2		
			okşaya okşaya	2		
			diğer	1/85		
Toplam		14		120		12

Vanilya Kokulu Mektuplar adlı ktapta geçen bütün yansımali kelimeler ‘ses yansımali’ sözcük türüne örnektir. Kitapta en çok tekrar eden yansima ‘horul horul’ sözcüğüdür. Frekans değeri 3’tür. Tabloda yer almayan diğey yansima sözcüklerin (vız, gümbür gümbür, vızır vızır, pır pır, pofur pofur, kış kış, vıcık vıcık, şıp şıp, cıvıl cıvıl, mışıl mışıl, cıvıldayarak) kullanım sıklığı 1’dir.

Örneğin: “*Sinekler yağlı saçlarında vızır vızır vızırdanır, sakalar omuzlarında ötüşürlermiş.*” (s.69) cümlesinde geçen yansima sözcük, yansımali seslerde ses yansımali grubuna girmektedir.

Vanilya Kokulu Mektuplar kitabında geçen ikilemelerin 98’inin aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikileme, 12’sinin yakın anlamlı sözcüklerle oluşturulan ikileme, 7’sinin zıt anlamlı sözcüklerle oluşturulan ikileme, 3’ünün ise ikisi de anlamsız sözcüklerle oluşturulan ikileme türünde olduğu gözlenmiştir. Kitapta en çok tekrar eden ikileme ‘sık sık’ sözcüğüdür. Frekans değeri 7’dir. Onu sırasıyla ‘dalga dalga’ (3), ‘ağır ağır’ (3), ‘yavaş yavaş’ (2), ‘usul usul’ (2), ‘alev alev’ (2), ‘seve seve’ (2), ‘tatlı tatlı’ (2), ‘abuk sabuk’ (2), ‘burun buruna’ (2), ‘haşır neşir’ (2), ‘oflayıp puflyayıp’ (2), ‘doğru dürüst’ (2), ‘okşaya okşaya’ (2) ikilemeleri izlemiştir. Tabloda yer almayan ikilemelerin (ovuştura ovuştura, harfi harfine, teker teker, düşünce düşünce, çabuk çabuk, adım adım, hoplata hoplata, isteksiz isteksiz, desen desen, seçe seçe, gündün güne, bilse bilse, öve öve, soğuk soğuk, vura vura, ayrı ayrı, tuta tuta, katıla katıla, kem küm, kara kara, kazasız belasız, boş boş, ara sıra, lapa lapa, zıplaya zıplaya, tek tek, alır almaz, sıcak sıcak, dinler dinlemez, uzun uzun, karşı karşıya, yürüye yürüye, uykulu uykulu, kaşımış kaşımış, efil efil, hoplata hoplata, yorgun argın, pırıl pırıl, çıkarır çıkarmaz, aptal aptal, sessiz sedasız, başlar başlamaz, okşaya okşaya, koşa koşa, çiti piti, topu topu, yüz yüze, kıpır kıpır, tıklım tıklım, içi içine, ufak tefek, yanıt manıt, pişkin pişkin, harıl harıl, kıvır kıvır, kurtarsa kurtarsa, bağra çağıra, içine içine, ede ede, boy boy, üstüne üstüne, vura vura, çala çala, kırış kırış, bas bas, çeke çeke, duyar duymaz, acıklı acıklı, uyanır uyanmaz, akın akın, yaylana yaylana, diz dize, kendi kendine, gider gitmez, döndüre döndüre, cin

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

cin, birer birer, sora sora, topu topu, kös kös, ıvır zıvır, baka baka, hop hop, şaşkın şaşkın, günü güne) kullanım sıklığı 1'dir.

Örneğin: “Balığa doyan kediler de balıkçının boynunda, başının üstünde, göbeğinde dizlerinde mışıl mışıl uyuklarmış.” (s. 69) cümlesinde geçen ikileme, aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulmuştur.

Vanilya Kokulu Mektuplar kitabında geçen pekiştirme sözcüklerin 12'si de “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulmuştur. Kitapta en çok tekrar eden pekiştirme ‘upuzun’ sözcüğüdür. Frekans değeri 5'tir. Diğer pekiştirme sözcüklerin kullanım sıklığı 1'dir.

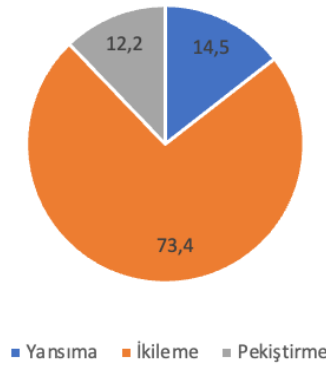
Örneğin; “Bu upuzun zinciri tezgâhın etrafına birkaç sıra halinde sıraladı. (s. 82) cümlesinde geçen pekiştirme, sözcüğün ilk hecesinin alınıp sonuna “m, p, r, s” ünsüzlerinden birinin getirilmesi ile oluşan yeni hecenin, sözcüğün başına eklenmesiyle oluşturulmuştur.

İncelenen kitaplardaki yansıma, ikileme, pekiştirme ve toplam frekansları tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16: İncelenen Kitaplardaki Yansıma, İkileme, Pekiştirme Ve Toplam Frekansları

Kitap İsmi	Yansıma	İkileme	Pekiştirme
Motorlukuş (96)	14	129	30
Serçekuş (96)	10	102	15
Yürekdede ve Padişah (88)	10	94	16
Bacaksız Kamyon Sürücüsü (94)	4	103	23
Bacaksız Okulda (96)	54	108	21
Çikolata Zamanı (60)	12	31	4
Uzun Hikâye (115)	8	113	12
Bir Bayram Sabahı (52)	2	30	10
Ökkeş Maçta (96)	18	77	9
Aritmetik İyi Kuşlar Pekiyi (70)	5	13	4
İnci Aral Küçükken Ne Olmak İstiyordu (64)	4	21	10
Pat Karikatür Okulu (89)	40	39	2
Gülibik (86)	15	73	8
Sihirli Kaykay (112)	5	38	5
Vanilya Kokulu Mektuplar (123)	14	120	12
Toplam	215	1091	181

İncelenen 15 kitapta yansıma, ikileme ve pekiştirme türünde toplam 1487 sözcük tespit edilmiştir. Yansıma sözcüklerin (215) diğer iki türe oranı %14,5; ikileme sözcüklerin (1091) diğer iki türe oranı %73,4 ve pekiştirme sözcüklerin (181) diğer iki türe oranı ise %12,1 olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen verilerin yüzdeler dağılımı Grafik 1'de verilmiştir.

Grafik 1: Yansıma, ikileme ve pekiştirmelerin yüzdeler dağılımı

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Doğal dillerin ortak özellikleri sözcük denilen simgelerden (gösterge) oluşmaları ve bildirme ya da anlatım denilen bildirişim işlevini üstlenmeleridir. Dilin temel yapı taşları olarak görülen sözcükler aslında birer simgedir. Tüm simgeler gibi sözcüklerin kullanılmasında da ortak anlaşma ya da uzlaşmaya dayalı bir olgu söz konusudur. Sözcükler işaret ettikleri nesnelere/şeyler ile herhangi doğal ya da zorunlu bir ilişki içinde değildirler. Doğal seslerin taklidi olan ‘meleme’, ‘miyavlama’, ‘vızıldama’ ya da ‘havlama’ gibi dil unsurları bu duruma istisna oluşturmaktadır (Yıldırım, 2010: 48). Kavram nesnelere ya da olayların ortak özelliklerini içine alan ve onları bir ortak ad altında toplayan genel tasarımıdır. Ortak özellikler taşıyan bir dizi olgu ya da nesneye ilişkin genel nitelikli bir anlam içerir. Aksan’a (2000: 151) göre kavram, dünyadaki varlıkların ortak özelliklerine dayanan dile özgü bir genelleme, bir soyutlamadır. Merrill’e (1994: 111) göre ise kavram, varlıkların ve olayların gözlenebilen özelliklerinin toplamından oluşur (Akt. Bozkurt, 2018: 8). Sözcük kavramın genel adı, kavram da sözcüğe yüklenen genel anlamdır.

Özkırmılı’nın (1994: 111) vurguladığı gibi “Her sözcük insanın zihnine kavram olarak yerleşir. Bu nedenle insan kavramlarla yani sözcüklerle düşünür. Düşünürken ya da konuşurken bir kavram zihinde uyandığında sözcüğü; bir sözcük duyulduğunda da kavramı çağrıştırmaktadır.” Her sözcüğün karşıladığı bir kavram, ifade ettiği bir anlam vardır. Bu bağlamda sözcük öğrenilirken ya da öğretilirken zihinde oluşan kavram ile bütünleştirilebilmelidir. Çünkü “Biz, dünyayı anadilimizin penceresinden görür, onun kavramlarıyla düşünür, anadilimizin kavramlarıyla evreni biçimlendiririz” (Aksan, 2006:15). Dolayısıyla bireyin düşünce dünyasını oluşturan sözcüklerdir. Bireyin sözcük hazinesi ne kadar genişse düşünme yetisi de o kadar geniştir. Bu nedenle sözcük öğrenme birey için bir gereksinim haline gelmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, öğrenci düzeyi de dikkate alınır ise daha etkili bir öğrenme gerçekleşir. Büyükkiz ve Hasırcı (2013) sözcük öğretiminin iletişime dayalı olması gerektiğini, bu yüzden seçilen sözcüklerin hedef kitleyle uyumlu olması gerektiğini belirtmiştir. Buradan çocuk edebiyatı eserlerinde kullanılacak sözcük ve sözcük gruplarının çocuğun düzeyi de dikkate alınarak oluşturulması gerektiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte çocuğun günlük hayatta karşılaştığı sözcüklere yer verilmesi daha verimli bir öğrenme ortamına zemin hazırlayacaktır. Karatay’a göre (2007) ise “Ders kitabı, yardımcı kitaplar, başvuru kitapları, şayet temel kelime serveti dikkate alınarak hazırlanır ise bunlardan faydalanacak öğrencilerin kelime öğrenmeleri kolay olacak, buna bağlı olarak her alanda öğrencilerin başarıları artacak ve eğitimde istenen başarı yakalanacaktır.” Yani çocukların dil gelişimini desteklemek için kelime hazinelerinin iyi desteklenmesi gerekmektedir. Dil becerisi çocuğun bütün hayatını etkileyen ve etkili iletişim için oldukça önemli olan bir beceridir. Çocuk dünyayı algılayabilmesi ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatabilmesi için dile hâkim olmalıdır. Bunun için de çocukların kelime hazineleri sözcük türü açısından oldukça zengin eserlerle desteklenmelidir.

Türk yazarların çocuk kitaplarında ‘yansıma’, ‘ikileme’ ve ‘pekiştirme’ sözcüklerin kullanım sıklığını belirlemeyi amaçlayan bu çalışma sonucunda, incelenen eserlerde 215 yansıma, 1091 ikileme ve 181 pekiştirme sözcük kullanıldığı tespit edilmiştir. Yansıma (%14,5) ve pekiştirme (%12,1) kelimeler birbirlerine yakın bir oran gösterirken ikilemelerin (%73,4) bu iki türden çok daha yüksek bir oran sergilediği gözlenmiştir. Elde edilen oranlara göre incelenen çocuk kitaplarında, kitapların sayfa sayıları da dikkate alınarak ikileme türünde sözcüklerin çocukların dil gelişimi için yeterli, yansıma ve pekiştirme türünde sözcüklerin yetersiz olduğu sonucu çıkarılabilir. İncelenen 15 kitap içinde *Motorlukuş* 129 ikileme ve 30 pekiştirmeyle her iki sözcük türünde de öne çıkan eser olmuştur. *Bacaksız Okulda* ise 54 sözcükle yansıma türünde öne çıkmıştır. İncelenen sözcük türleri yapısal olarak değerlendirildiğinde, yansıma sözcüklerin ses yansımaları sözcük türüne girdiği, ikilemelerin en çok aynı sözcüğün tekrarıyla oluşturulan ikilemelerden oluştuğu, pekiştirmeler de ise en fazla “m, p, r, s” ünsüzleriyle oluşturulan pekiştirmelerin kullanıldığı

... (akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

belirlenmiştir. Alan yazında sözcükler üzerinden yapılan çalışmalara bakıldığında ise, edebî metinlerde ikilemelerin daha fazla kullanıldığı tespit edilmiştir (Hasırcı, 2008; Lüle Mert, 2009; Özbaşı, 2016; Özdere Mete, 2016; Sever ve Karagül, 2014; Yazıcı Okuyan, 2006). Özbaşı (2016), Zeynep Cemali'nin çocuk kitaplarının sözcükleri açısından değerlendirmesini yaptığı çalışmada, 700 ikileme, 186 yansıma ve 55 pekiştirme sözcüğe yer verildiğini; Sever ve Karagül (2014), Oğuz Tansel'in derleyip yazdığı 6 masal kitabında toplam 399 (% 63,8) ikileme bulunduğunu; Özdere Mete (2016) Sevim Ak'ın on iki romanı üzerine yaptığı çalışmasında toplamda 2060 ikilemeye rastlandığını; Lüle Mert (2009) Eflatun Cem Güney'in derleyip yazdığı 70 masalda, 551 ikileme, 23 yansıma sözcükler ögesine ulaşıldığını belirtmiştir. Hasırcı (2008) çalışmasında, deyimlerden sonra en fazla kullanılan söz varlığının ikilemeler olduğu; Yazıcı Okuyan (2006) ise, romanların dil örüntüsü içinde, ikilemeler ve kalıp sözlerin de önemli bir yer tuttuğu saptamasında bulunmuştur. Bu bulgularla araştırmadaki bulgular örtüşmektedir. Çalışılan eserler farklı yazarlara ait olsa da sözcük türleri bağlamında ikilemelerin belirgin bir üstünlüğü söz konusudur. Bu durum genelde dil öğretimine özelde ise sözcük öğretimine yönelik önemli veri sunmaktadır.

Araştırma kapsamında yer alan çocuk edebiyatı eserleri belirtilen ölçütler açısından incelendiğinde bütün eserlerde ikilemenin oldukça fazla kullandığı, yansıma ve pekiştirilmiş sözcüklerin kullanımının ise daha az olduğu görülmektedir. Çocukların dil gelişimlerini ve sözcük hazinelerini geliştirmek için çocuk kitaplarında daha fazla yansıma ve pekiştirme türünden sözcüklerin kullanılması gerekmektedir. Genel olarak kitaplar sade, açık ve anlaşılır olup ilgi çekici çizimlerle renklendirilmiştir. Ayrıca incelenen kitaplarda, pekiştirme ve yansıma sözcükler ikilemelere oranla daha az olsa da kitapların genel anlamda sözcük grupları bakımından zengin bir içeriğe sahip olduğu açıktır. Bu nedenle çocukların aktif sözcük hazinesini genişletmeyi amaçlayan çalışmalarda bu kitaplardan yararlanmak öğrenme ortamlarında verimliliği artıracaktır.

Bulgulardan hareketle yapılacak çalışmalar için şu önerilerde bulunulabilir:

1. Çocuk kitaplarının dil özellikleri ve sözcüklerini belirlemek için yapılan çalışmaların yetersiz olduğu bilinmektedir. Çocukları Türkçenin zengin ifade gücüyle tanıştıran ve ana dilinin güzelliklerini duyumsatan en temel materyal çocuk kitaplarıdır. Bu nedenle diğer Türk yazarların çocuk kitapları da barındırdıkları sözcük türleri açısından incelenmelidir.
2. Yansıma, ikileme ve pekiştirmelerin daha çok hangi sözcüklerle bir araya gelerek öbek oluşturdukları araştırılabilir.
3. İlkokul ve ortaokul düzeyinde, öğrencilerin bu sözcükleri konuşma ve yazma dilinde kullanma oranları araştırılabilir.
4. Türkçe Öğretim Programı elde edilen güncel bulgular doğrultusunda özellikle sözcük öğretimi ve kazanımlar bağlamında yeniden yapılandırılmalıdır.

Kaynakça

- Ak, B. (2015). *Pat Karikatür Okulu* (19. bs). İstanbul: Günışığı Kitaplığı.
- Ak, S. (2019). *Vanilya Kokulu Mektuplar*. İstanbul: Can Çocuk Yayınları.
- Aksan, D. (2000). *Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksan, D. (2006). *Anlambilim anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Aral, İ. (2019). *İnci Aral Küçükken Ne olmak İstiyordu?* İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Banguoğlu, T. (1974). *Türkçenin grameri*. İstanbul: İstanbul Matbaası.
- Bilgegil, K. (1982). *Türkçe Dilbilgisi*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Bozkurt, B. Ü., (2018). Kavram, Kavramsallaştırma Yaklaşımları ve Kavram Öğretimi Modelleri: Kuramsal Bir Derleme ve Sözcük Öğretimi Açısından Bir Değerlendirme. *Dil Dergisi*, 169/2, s. 5-23.
- Büyükkız, K. K. ve Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretiminin üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Mustafa*, 10(21), 145-155.
- Çürük, Y. (2016). İkillemelerin Kapsamı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (29), 426-430.
- Erdoğan, F. (2017). *Sihirli Kaykay*. İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.
- Ergin, M. (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım.
- Gencan, T. N. (1979). *Dilbilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Hatipoğlu, V. (1981). *Türk dilinde ikileme*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Hasırcı, S. (2008). *Türkçenin sözvarlığı açısından gazetelerin incelenmesi (Cumhuriyet, Hürriyet, Sabah)*. Ankara Üniversitesi.
- İlgaz, R. (2019). *Bacaksız Kamyon Sürücüsü* (34.bs.). İstanbul: Çınar Yayınları.
- İlgaz, R. (2020). *Bacaksız Okulda* (39.bs.). İstanbul: Çınar Yayınları.
- İzgü, M. (2014). *Ökkeş Maçta*. İstanbul: Özyürek Yayınevi.
- Karahan, L. (2010). *Türkçenin sözdizimi* (15. bs.). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (24. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Kerimoğlu, C. (2019). *Genel dilbilime giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kutlu, M. (2012). *Uzun Hikâye*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Lüle Mert, E. (2009). *Türkçenin sözvarlığı açısından Eflatun Cem Güney 'in derleyip yazdığı masallar*. Ankara Üniversitesi.
- Merriam, S. B. (2013). *Qualitative research a guide to desing and implementation*. Selahattin Turan (Çev. Ed.). 3. Basımdan Çeviri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Mutlu, H. K. (2008) Balıkesir İli Ağızları (İnceleme-Metinler Sözlük), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.
- Öner, Ç. (2019). *Gülibik*. İstanbul: Can Çocuk Yayınları.
- Özbaşı, S. (2016). *Zeynep Cemali'nin çocuk edebiyatı yapıtlarının sözvarlığı öğeleri açısından incelenmesi*. Ankara Üniversitesi.
- Özdere Mete, Ö. (2016). *Sevim Ak'ın çocuk edebiyatı romanlarının sözvarlığı açısından çözümlemesi*. Ankara Üniversitesi.
- Özkırımlı, A. (1994). *Dil ve anlatım*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Sever, S. (2008). *Çocuk ve edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Sever, S., Karagül, S. (2014). Oğuz Tansel'in derleyip yazdığı masal kitaplarında yer alan sözvarlığı öğelerinin incelenmesi. *Folklor/Edebiyat*, 20 (77), 173-188.

...

(akademik, hakemli, indexli, uluslararası dergi)

- Süreya, C. (2015). *Aritmetik İyi Kuşlar Pekiye* (30. bs). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Topaloğlu, A. (1989). *Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Yayınları: 207.
- TDK. (2011). *Türkçe Sözlük* (11. bs.). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Üstüner, A. (2003). *Türkçede Pekiştirme*. Elâzığ: Fırat Üniversitesi Yay.
- Vardar, B. (2007). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.
- Yazıcı Okuyan, H. (2006). Türkçenin sözcük varlığı açısından Fakir Baykurt'un romanları. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yener, M. (2019). *Çikolata Zamanı* (13.bs.). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldırım, C. (2010). *Bilim Felsefesi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Zarifoğlu, C. (2015). *Motorlukuş*. İstanbul: Beyan Çocuk.
- Zarifoğlu, C. (2005). *Serçekuş*. İstanbul: Beyan Çocuk.
- Zarifoğlu, C. (2015). *Yürekdede ve Padişah*. İstanbul: Beyan Çocuk.
- Türköz, B. (1989). *Bir Bayram Sabahı*. Ankara: Akçağ Yayınları.